

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนเป็นจักรกลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้กลไกทางการเมืองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณสมบัติที่สำคัญของพลเมืองที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ ต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้แก่ความสนใจ ความกระตือรือร้นที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนต้องมีทัศนคติว่า กิจกรรมทางการเมืองการปกครอง เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องเอาใจใส่รับผิดชอบ จะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธให้พ้นจากความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่ แต่ถ้าประชาชนมีทัศนคติตรงกันข้ามกับหลักการดังกล่าวการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็ย่อมจะไม่เจริญงอกงาม และไม่อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครอง

นอกจากนั้น กระแสอุดมการณ์ประชาธิปไตย ตามแนวความคิดการจัดระเบียบโลกใหม่ได้เป็นที่แพร่หลายไปในนานาประเทศ ซึ่งกระแสดังกล่าวก่อให้เกิดความตื่นตัว และมีการเคลื่อนไหว เพื่อประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบมาอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยทั้งหลาย ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองตนเอง และการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) เป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติตามกระบวนการประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิเลือกตั้ง สิทธิเรียกร้องให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการต่าง ๆ อันเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของเขา การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติดังกล่าว เป็นวิถีทางที่จะสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องอันแท้จริงแก่ประชาชนที่พึงมีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ที่สำคัญก็คือ นานาอารยประเทศยอมรับว่า การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น นั้นเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยของชาติ ดังมีคำกล่าวที่ว่า “ประชาธิปไตยต้องเริ่มที่บ้าน และบ้านของประชาธิปไตยก็คือชุมชนที่อยู่รอบตัวของท่าน (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2539 : 30)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และเป็นหน่วยการปกครองชั้นพื้นฐานของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (มาตรา 40) โดยการยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุนและในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (มาตรา 43) ได้ยกฐานะให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีฐานะเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ในการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (กรมการปกครอง. 2539 : 137 - 138)

อย่างไรก็ตามหลังจากมีการจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารงานหลายประการ (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 3-5) เช่น

1. ขาดงบประมาณในการบริหารงาน ทั้งนี้เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กำหนดรายได้ไว้เพียงอย่างเดียวกล่าวคือ พิจารณาจากสภาตำบลที่มีรายได้ย้อนหลัง 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ก็สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่มีพื้นที่อยู่ในชนบทห่างไกล มีรายได้ไม่พอต่อค่าใช้จ่ายตามหน้าที่

2. ขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ผู้บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มาจากฝ่ายการเมืองคือ คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงส่วนพนักงานตำบล ซึ่งเป็นข้าราชการประจำส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และหนังสือสั่งการ

3. ปัญหาความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนตำบลนับตั้งแต่ได้รับการจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล ปราบกฏเข้าความขัดแย้งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอเช่น

- 3.1 ความขัดแย้งระหว่างประธานกรรมการบริหารและประธานสภาองค์การบริหาร เช่น ประธานบริหารจะทำหน้าที่ประธานการประชุมในการประชุมสภา ปราบสภา บางคนปฏิบัติงานเหมือนประธานกรรมการบริหารและการขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ เป็นต้น

3.2 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาและกรรมการบริหาร เช่น สมาชิกสภาบางคนปฏิบัติตนเหมือนเป็นกรรมการบริหาร กล่าวหากรรมการบริหารว่าทุจริต ในขณะที่คณะกรรมการบริหารก็เห็นว่าสมาชิกสภาเข้ามาก้าวก่ายการบริหารงานของตน

3.3 ความขัดแย้งระหว่างกรรมการบริหาร สมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบล เช่น กรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาบางคนใช้อำนาจอิทธิพลในการบริหารงานและไม่พอใจพนักงานส่วนตำบลที่ไม่ยอมปฏิบัติตามความต้องการของตน หรือพนักงานส่วนตำบลบางคนมีอิทธิพลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้น

4. ปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่ง จากการสำรวจข่าวสารการร้องเรียนจากสื่อมวลชนและการร้องเรียนไปยังกรมการปกครอง พบว่า ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังขาดคุณธรรมและความซื่อสัตย์ ปฏิบัติงานไม่ถูกต้องตามระเบียบหรือมีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ จนมีการร้องเรียนจากกลุ่มองค์กรต่าง ๆ และประชาชนไปยังอำเภอ จังหวัดและส่วนกลาง

อย่างไรก็ตาม การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยได้รับการปรับเปลี่ยนมาตามลำดับ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 281 บัญญัติให้รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ในด้านอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มาตรา 283 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศ เป็นส่วนรวมด้วย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง มีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง โดยหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถใช้เป็น ข้อมูลให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง พิจารณาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สูงขึ้น และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง ซึ่งเป็นการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง 7 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอกำแพง จังหวัด
มหาสารคาม

2. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่
จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการวิจัย
ครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม

3. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังนี้
มีการปรับปรุงถนนภายในหมู่บ้านเป็นประจำ มีการปรับปรุงถนนระหว่างหมู่บ้านเป็นประจำ
มีการติดตั้งแสงสว่างสาธารณะอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงระบบประปาภายในหมู่บ้านอย่าง
สม่ำเสมอ มีการจัดหาตู้โทรศัพท์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงาน
ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้ มีการฝึกอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ป่าชุมชนอย่าง
สม่ำเสมอ มีการรณรงค์ปลูกป่าทดแทนเป็นประจำ มีการจัดจัดหาถังขยะบริการอย่างพอเพียง
มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม มีการสร้างบ่อน้ำบาดาลเสียอย่างถูกสุขลักษณะ

3.3 ด้านการพัฒนาการเมืองการบริการ หมายถึง การปฏิบัติงานทางการเมืองและการ
บริหาร ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีการ
รณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง มีการจัดโครงการ อบต.
เคลื่อนที่เป็นประจำ มีการจัดอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำ มีการจัดเวทีให้
ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต. เป็นประจำ

3.4 ด้านการพัฒนาสาธารณสุข หมายถึง การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ดังนี้
มีการอบรมให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับโรคติดต่อเป็นประจำ มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์
ยุงลายอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการ
แข่งขันกีฬาประชาชนเป็นประจำ มีการจัดสถานที่ออกกำลังกายให้กับประชาชนอย่าง
เหมาะสม

3.5 ด้านการพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ หมายถึง การปฏิบัติงาน
ด้านมีการส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ ดังนี้ มีการส่งเสริมการ
เรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการให้ทุนการศึกษาเด็กเรียนดีเป็นประจำทุกปี

มีการจัดกิจกรรมประเพณีเป็นประจำทุกปี มีการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของประชาชนเป็นประจำ มีการส่งเสริมให้เยาวชนรักษาประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

3.6 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม มีการสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นประจำ มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมเกษตรแบบผสมผสานอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจตามฤดูกาล

3.7 ด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานด้านสังคม ดังนี้ มีการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน มีการสนับสนุนการฝึกอบรม อปพร. เป็นประจำ มีการจัดเลี้ยงชีพแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสเป็นประจำ มีการส่งเสริมอาชีพคนพิการเป็นประจำ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยจะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY